

หน่วยที่ 6

การจัดทำรายงานต้นทุน เพื่อการวางแผน และตัดสินใจ

การจัดทำรายงานต้นทุน เพื่อการวางแผนและตัดสินใจ

1. ความหมายของงบการเงิน
2. งบกำไรขาดทุน
3. กำไรส่วนเกิน
4. จุดคุ้มทุน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของงบการเงินได้
2. จัดทำงบกำไรขาดทุนได้
3. คำนวณกำไรส่วนเกินได้
4. คำนวณและวิเคราะห์จุดคุ้มทุนได้
5. ทำงานที่มอบหมายได้ด้วยตนเอง
ส่งงานตรงเวลา

สาระสำคัญ

การวิเคราะห์ต้นทุนเพื่อการวางแผนและตัดสินใจจะทำให้ ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของต้นทุน ราคาขาย และกำไรที่เกิดขึ้นในเรื่องจุดคุ้มทุน กล่าวคือ กำไรที่เกิดขึ้นจะต้องทราบถึงรายได้จากการขาย ต้นทุน และกำไรส่วนเกิน จากรายงานต้นทุนของกิจการในรูปของงบการเงิน

1. ความหมายของงบการเงิน

งบการเงิน (Financial Statement) คือ ส่วนหนึ่งของกระบวนการรายงานการเงิน ซึ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ เพื่อตอบสนองผู้ใช้งบการเงิน

ส่วนประกอบของงบการเงิน มีดังนี้

- 1) งบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินของกิจการ ณ วันสิ้นงวด ประกอบด้วย สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น
 - 2) งบกำไรขาดทุน แสดงถึงผลการดำเนินงานของกิจการสำหรับงวดบัญชี เปรียบเทียบรายได้กับค่าใช้จ่าย
 - 3) งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
 - 4) หมายเหตุประกอบงบการเงิน
-

2. งบกำไรขาดทุน

งบกำไรขาดทุน หมายถึง รายงานทางการเงินที่แสดงผลการดำเนินงานของกิจการในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง แสดงให้เห็นถึงรายได้ ค่าใช้จ่าย กำไรหรือขาดทุนสุทธิ อันเป็นผลมาจากการเปรียบเทียบรายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาเดียวกัน ดังนั้น ส่วนประกอบของงบกำไรขาดทุนมี 3 ส่วน คือ

1) รายได้ (Revenues) หมายถึง ผลตอบแทนที่กิจการได้รับจากการให้บริการหรือการขายสินค้า ผลตอบแทนที่เกิดจากการให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ของกิจการและการได้รับสินทรัพย์นั้น มีผลทำให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 รายได้โดยตรง (Direct Revenues) เป็นรายได้ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องเป็นประจำ รายได้จากการดำเนินงานหลักของแต่ละธุรกิจจะมีลักษณะแตกต่างกันตามลักษณะกิจกรรมของธุรกิจที่ให้แกลูกค้า

1.2 รายได้อื่น (Other Revenues) เป็นรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวและไม่เป็นประจำ

2) ค่าใช้จ่าย (Expenses) หมายถึง สิ่งที่ย้ายไปในการดำเนินงานเพื่อทำให้เกิดรายได้ในงวดบัญชี ซึ่งมีผลทำให้ส่วนของเจ้าของลดลง แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

2.1 ต้นทุนการให้บริการ (Cost of Rendering Services) คือ ต้นทุนแรงงานและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ

2.2 ต้นทุนขาย (Cost of Sales) หมายถึง ต้นทุนของสินค้าที่ขาย

2.3 ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน (Operating Expenses) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลักของกิจการ เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเป็นประจำของการดำเนินงาน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (Selling and Administrative Expenses) เช่น เงินเดือน ค่าสาธารณูปโภค ค่าเช่า ค่าโฆษณา

2.4 ค่าใช้จ่ายอื่น (Other Expenses) หรือค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินงานหลัก คือ ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมหลักของกิจการ และเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราว ไม่เป็นประจำ

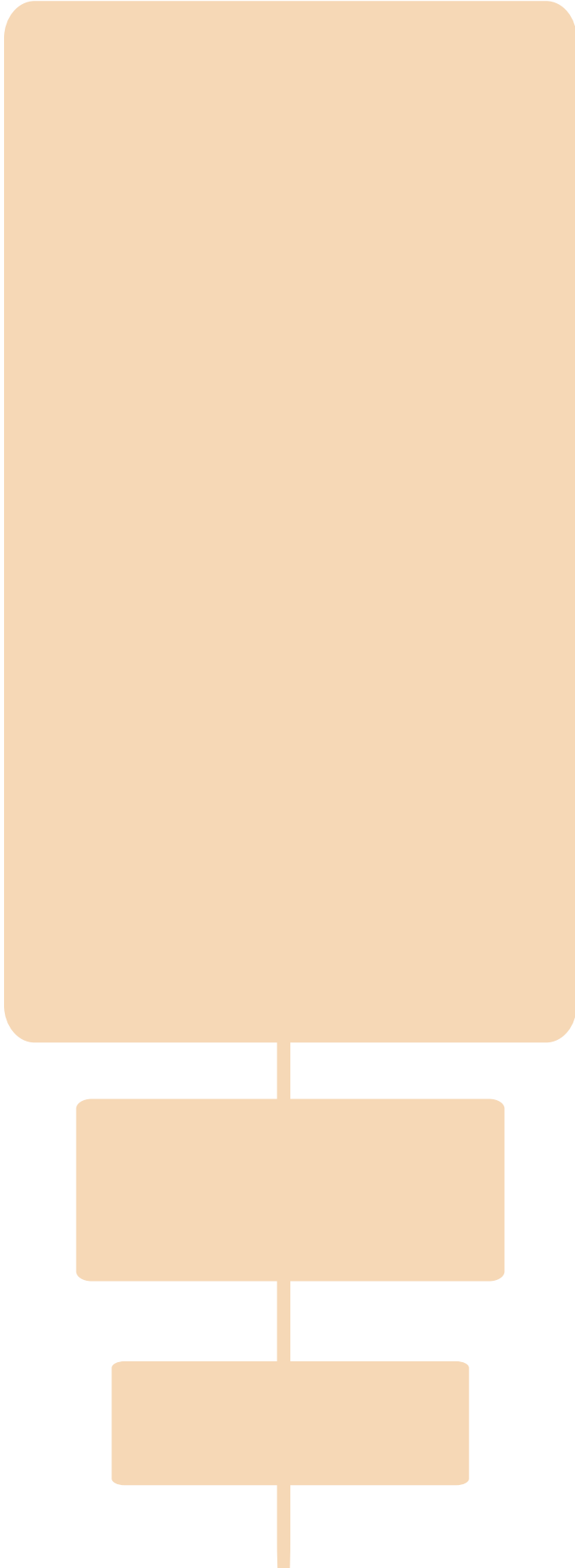
3) กำไรหรือขาดทุนสุทธิ (Net Profit or Net Loss)

- กำไรสุทธิ หมายถึง รายได้ทั้งหมดมากกว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมดในรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกัน เป็นผล ทำให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น
- ขาดทุนสุทธิ หมายถึง รายได้ทั้งหมดน้อยกว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมดในรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกัน เป็น ผลทำให้ส่วนของเจ้าของลดลง

สูตร

$$\text{กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)} = \text{รายได้} - \text{ค่าใช้จ่าย}$$

รูปแบบของงบกำไรขาดทุน สามารถจัดทำได้ 2 แบบ คือ

1) งบกำไรขาดทุนแบบขั้นเดียว (Single-step Income Statement) เป็นงบกำไรขาดทุนที่แสดงรายได้ทุกประเภทภายใต้หัวข้อรายได้ และแสดงค่าใช้จ่ายทุกประเภทภายใต้หัวข้อค่าใช้จ่าย ผลต่างของยอดรวมรายได้ และยอดรวมค่าใช้จ่าย คือ กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ถ้ายอดรวมรายได้มากกว่ายอดรวมของค่าใช้จ่าย คือ กำไรสุทธิ (Net Profit) แต่ถ้ายอดรวมรายได้น้อยกว่ายอดรวมค่าใช้จ่าย คือ ขาดทุนสุทธิ (Net Loss)

2) งบกำไรขาดทุนแบบรายงานหลายขั้น (Multiple-step Income Statement) เป็นงบกำไรขาดทุน ที่แยกรายได้และค่าใช้จ่ายเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ต้นทุนการให้บริการ ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายอื่น เพื่อแสดงกำไรหรือขาดทุนเป็นขั้น ๆ

ตัวอย่างงบกำไรขาดทุน งานอาชีพซื้อขายสินค้า

ต่อไปนี้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายของร้านกิจเจริญพาณิชย์ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 25X1

ขายสินค้า	380,000 บาท
รายได้เบ็ดเตล็ด	3,500 บาท
รับคืนสินค้า	1,500 บาท
ซื้อสินค้า	256,000 บาท
ส่งคืนสินค้า	3,000 บาท
ส่วนลดรับ	1,000 บาท
ค่าโฆษณา	7,000 บาท
เงินเดือน	47,000 บาท
ค่าเช่า	3,600 บาท
ค่าเบี้ยประกัน	3,000 บาท
ค่าขนส่งออก	2,500 บาท
ค่าสาธารณูปโภค	4,000 บาท
วัสดุสำนักงานใช้ไป	1,000 บาท
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์สำนักงาน	5,000 บาท
ค่าขนส่งเข้า	2,500 บาท

ให้ทำ งบกำไรขาดทุนของร้านกิจเจริญพาณิชย์
สำหรับระยะเวลา 6 เดือน สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน
25X1 ทั้งแบบขั้นเดียวและหลายขั้น โดยสินค้า
คงเหลือต้นงวด 35,000 บาท และสินค้าคงเหลือ
ปลายงวดตรวจนับและ ตีราคาได้ 5,000 บาท

งบกำไรขาดทุนแบบขั้นเดียว

ร้านกิจเจริญพาณิชย์

งบกำไรขาดทุน

สำหรับรอบระยะเวลา 6 เดือน สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 25X1

หน่วย : บาท

รายได้ :

ขายสินค้า	380,000	
หัก รับคืนสินค้า	<u>1,500</u>	
∴ ขายสุทธิ	378,500	
รายได้เบ็ดเตล็ด	<u>3,500</u>	382,000

ค่าใช้จ่าย :

ต้นทุนขาย (รายละเอียดประกอบงบ 1)	283,500	
ค่าโฆษณา	7,000	
เงินเดือน	47,000	
ค่าเช่า	3,600	
ค่าเบี้ยประกัน	3,000	
ค่าขนส่งออก	2,500	
ค่าสาธารณูปโภค	4,000	
วัสดุสำนักงานใช้ไป	1,000	
ค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์สำนักงาน	<u>5,000</u>	356,600
∴ กำไรสุทธิ		<u>25,400</u>

รายละเอียดประกอบงบ 1

สินค้าคงเหลือต้นงวด			35,000
บวก ซื้อสุทธิ			
ซื้อสินค้า		256,000	
บวก ค่าขนส่งเข้า		<u>1,500</u>	
		257,500	
หัก ส่งคืนสินค้า	3,000		
ส่วนลดรับ	<u>1,000</u>	<u>4,000</u>	<u>253,500</u>
∴ สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย			288,500
หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด			<u>5,000</u>
∴ ต้นทุนขาย			<u>283,500</u>

งบกำไรขาดทุนแบบหลายขั้น

ร้านกิจเจริญพาณิชย์

งบกำไรขาดทุน

สำหรับรอบระยะเวลา 6 เดือน สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 25X1

หน่วย : บาท

รายได้จากการขาย		
ขายสินค้า	380,000	
หัก รับคืนสินค้า	<u>1,500</u>	
∴ ขายสุทธิ		378,500
หัก ต้นทุนขาย (รายละเอียดประกอบงบ 1)		<u>283,500</u>
กำไรขั้นต้น		95,000
บวก รายได้เบ็ดเตล็ด		<u>3,500</u>
กำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย		98,500
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน		
ค่าโฆษณา	7,000	
เงินเดือน	47,000	
ค่าเช่า	3,600	
ค่าเบี้ยประกัน	3,000	
ค่าขนส่งออก	2,500	
ค่าสาธารณูปโภค	4,000	
วัสดุสำนักงานใช้ไป	1,000	
ค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์สำนักงาน	<u>5,000</u>	<u>73,100</u>
∴ กำไรสุทธิ		<u>25,400</u>

งบการเงินของกิจการผลิตสินค้า (อุตสาหกรรม)

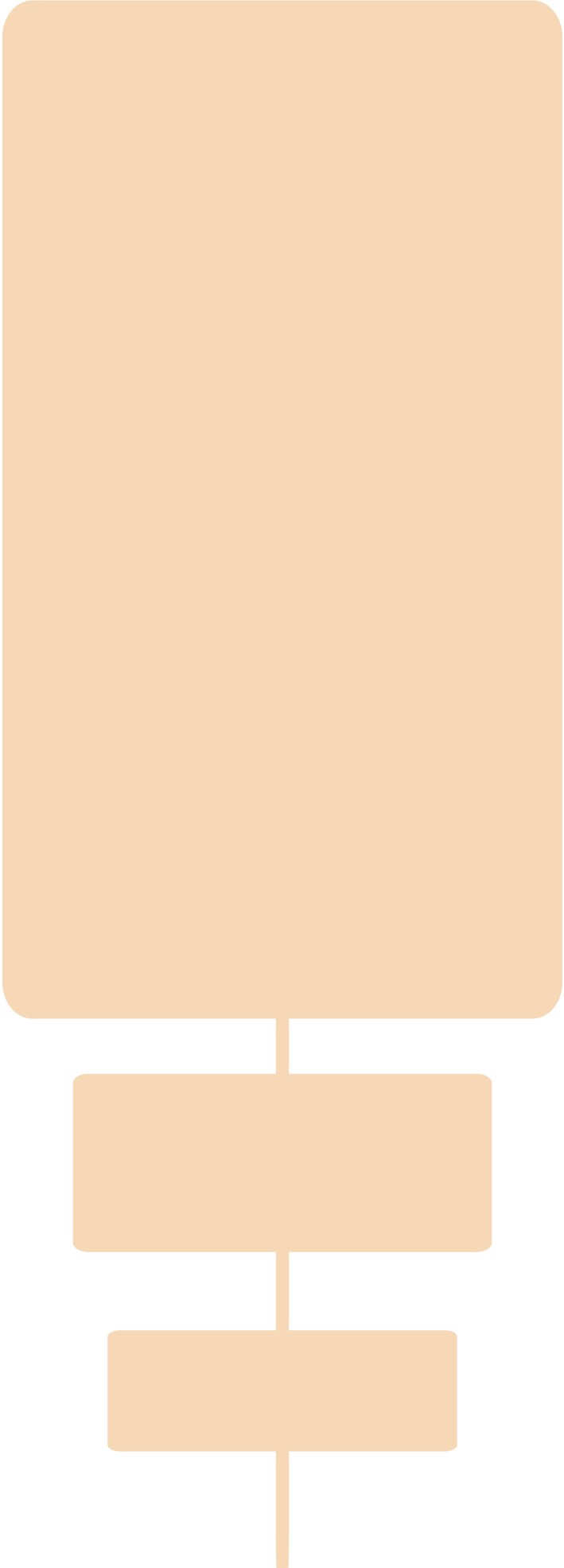
ประกอบด้วย งบต้นทุนการผลิต งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน

งบต้นทุนการผลิต (Consolidated Production Costs) เป็นงบที่แสดงผลของการผลิตสินค้าในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง แสดงให้เห็นถึงต้นทุนการผลิตที่ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายการผลิต งานระหว่างทำต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป งบต้นทุนการผลิตจึงเป็นงบประกอบของงบกำไรขาดทุน

ขั้นตอนในการจัดทำต้นทุนการผลิต มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) คำนวณหาวัตถุดิบทางตรงใช้ในการผลิต ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{วัตถุดิบทางตรงใช้ในการผลิต} = & \text{วัตถุดิบต้นงวด} + \text{ซื้อวัตถุดิบ} + \text{ค่าขนส่งเข้า} - \text{ส่งคืนวัตถุดิบ} \\ & - \text{ส่วนลดรับ} - \text{วัตถุดิบปลายงวด} \end{aligned}$$

2) กำหนดหาต้นทุนการผลิต ดังนี้

ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น = วัตถุดิบทางตรงใช้ไป + ค่าแรงงานทางตรง + ค่าใช้จ่ายการผลิต

3) กำหนดหาต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป ดังนี้

ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป = ต้นทุนการผลิต + งานระหว่างทำต้นงวด - งานระหว่างทำปลายงวด

ตัวอย่าง บริษัท สินธานี จำกัด มียอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 25X1 ดังนี้ วัตถุดิบคงเหลือ 7,500 บาท งานระหว่างทำ 25,000 บาท สินค้าสำเร็จรูป 45,000 บาท (9,000 หน่วย หน่วยละ 5 บาท) สิ้นงวดบัญชี 31 ธันวาคม 25X1 ได้ตรวจนับและตีราคาวัตถุดิบได้ 9,000 บาท งานระหว่างทำ 20,000 บาท สินค้าสำเร็จรูป 72,000 บาท (14,400 หน่วย หน่วยละ 5 บาท) ต่อไปนี้เป็นยอดคงเหลือบางส่วนจากบัญชีแยกประเภท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X1

ซื้อวัตถุดิบ	230,000 บาท
ค่าขนส่งเข้า	1,500 บาท
ส่งคืนวัตถุดิบ	1,000 บาท
ส่วนลดรับ	3,500 บาท
ค่าแรงงานทางตรง	155,000 บาท
ค่าแรงงานทางอ้อม	14,500 บาท
เงินเดือนผู้ควบคุมงาน	22,500 บาท
วัสดุโรงงานใช้ไป	8,500 บาท
ค่าเบี้ยประกันโรงงาน	11,000 บาท
ค่าเสื่อมราคาโรงงาน	25,000 บาท
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร	20,000 บาท
ค่าไฟฟ้าโรงงาน	13,000 บาท

ให้ทำ งบประมาณการผลิตของบริษัท
สินธานี จำกัด และต้นทุนสินค้าต่อหน่วย
หากสินค้าที่ผลิตเสร็จในระหว่างปี 100,000
หน่วย

บริษัท สีนธานี จำกัด
งบต้นทุนการผลิต (งบประกอบ)
สำหรับรอบระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25X1

หน่วย : บาท

วัตถุดิบทางตรงใช้ไป			
วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด		7,500	
บวก ซื้อสุทธิ			
ซื้อวัตถุดิบ	230,000		
บวก ค่าขนส่งเข้า	<u>1,500</u>		
	231,500		
หัก ส่งคืนวัตถุดิบ	1,000		
ส่วนลดรับ	<u>3,500</u>	<u>4,500</u>	<u>227,000</u>
∴ วัตถุดิบที่มีไว้เพื่อการผลิต		234,500	
หัก วัตถุดิบคงเหลือปลายงวด		<u>9,000</u>	225,500
ค่าแรงงานทางตรง			155,000

ค่าใช้จ่ายการผลิต :

ค่าแรงงานทางอ้อม	14,500	
เงินเดือนผู้ควบคุมงาน	22,500	
วัสดุโรงงานใช้ไป	8,500	
ค่าเบี้ยประกันโรงงาน	11,000	
ค่าเสื่อมราคาโรงงาน	25,000	
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร	20,000	
ค่าไฟฟ้าโรงงาน	<u>13,000</u>	<u>114,500</u>
∴ ต้นทุนการผลิต		495,000
บวก งานระหว่างทำต้นงวด		<u>25,000</u>
∴ ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น		520,000
หัก งานระหว่างทำปลายงวด		<u>20,000</u>
∴ ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป		<u><u>500,000</u></u>

$$\text{ต้นทุนสินค้าต่อหน่วย} = \frac{500,000}{100,000} = 5 \text{ บาท}$$

3. กำไรส่วนเกิน

กำไรส่วนเกิน (Contribution Margin : CM) หมายถึง รายได้ส่วนที่ยังคงเหลืออยู่ เมื่อนำรายได้จากการขายทั้งหมดหักด้วยต้นทุนผันแปร ดังนั้น กำไรส่วนเกินนี้จึงเป็นส่วนที่จะนำไปชดเชยกับค่าใช้จ่าย (ต้นทุน) คงที่ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และกำไรส่วนเกินนี้จะแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของต้นทุนที่จะทำให้กิจการตัดสินใจถึงผลกระทบของกำไรเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงราคาขาย ต้นทุน หรือปริมาณสินค้าที่ขาย

สูตร

$$\text{กำไรส่วนเกิน} = \text{ขาย} - \text{ต้นทุนผันแปร}$$

ตัวอย่าง บริษัท ปลาทับทิม จำกัด ผลิตสินค้าออกจำหน่ายในราคาหน่วยละ 80 บาท โดยมีต้นทุน การผลิตต่อหน่วย ดังนี้
 วัตถุดิบทางตรง 15 บาท ค่าแรงงานทางตรง 10 บาท ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร 17 บาท และค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ 13 บาท
 มีค่าใช้จ่ายในการขายผันแปรหน่วยละ 5 บาท กำไรส่วนเกินต่อหน่วยของสินค้ามีจำนวนเท่าไร

สูตร กำไรส่วนเกิน = ขาย - ต้นทุนผันแปร

ต้นทุนผันแปร :-

วัตถุดิบทางตรง	15
ค่าแรงงานทางตรง	10
ค่าใช้จ่ายการผลิต	17
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	<u>5</u>
	<u>47</u>

∴ กำไรส่วนเกิน = $80 - 47 = 33$ บาท

หากกิจการผลิตและขายสินค้าได้ 2,500 หน่วย กำไรส่วนเกินมีจำนวนเท่าไร

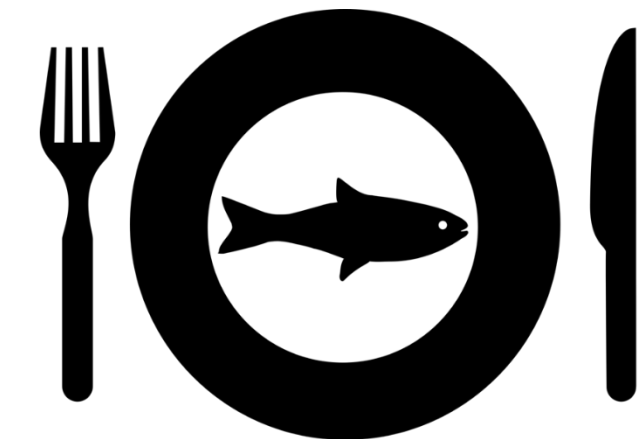
กำไรส่วนเกิน = ขาย - ต้นทุนผันแปร

$$= (2,500 \times 80) - (2,500 \times 47)$$

$$= 200,000 - 117,500 = 82,500 \text{ บาท}$$

หรือ กำไรส่วนเกิน = จำนวนที่ขาย $\times$ กำไรส่วนเกิน/หน่วย

$$= 2,500 \times 33 = 82,500 \text{ บาท}$$

ตัวอย่าง บริษัท ปลาทุ จำกัด ดำเนินธุรกิจผลิตสินค้าออกจำหน่ายในปี 25X1 ผลิตและจำหน่ายสินค้า 1,000 หน่วย ราคาหน่วยละ 250 บาท ซึ่งมีต้นทุนผันแปรหน่วยละ 150 บาท ต้นทุนคงที่รวม 60,000 บาท งบกำไรขาดทุนแสดงได้ ดังนี้

บริษัท ปลาทุ จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25X1

	หน่วย : บาท	
	รวม	ต่อหน่วย
ขาย $(1,000 \times 250)$	250,000	250
หัก ต้นทุนผันแปร $(1,000 \times 150)$	<u>150,000</u>	<u>150</u>
∴ กำไรส่วนเกิน	100,000	<u>100</u>
หัก ต้นทุนคงที่	<u>60,000</u>	
∴ กำไรสุทธิ	<u><u>40,000</u></u>	

จากตัวอย่าง หากบริษัทขายสินค้าได้เพียง 100 หน่วย ผลการดำเนินงานในงบกำไรขาดทุน จะเปลี่ยนแปลง ดังนี้

	รวม	ต่อหน่วย
ขาย (100×250)	25,000	250
หัก ต้นทุนผันแปร (100×150)	<u>15,000</u>	<u>150</u>
∴ กำไรส่วนเกิน	10,000	<u>100</u>
หัก ต้นทุนคงที่	<u>60,000</u>	
∴ ขาดทุนสุทธิ	<u><u>50,000</u></u>	

การคำนวณหาอัตรากำไรส่วนเกิน (Contribution Margin Ratio : CM Ratio)

$$\text{สูตร 1} \quad \text{อัตรากำไรส่วนเกิน} = \frac{\text{กำไรส่วนเกิน}}{\text{ขาย}} \times 100\%$$

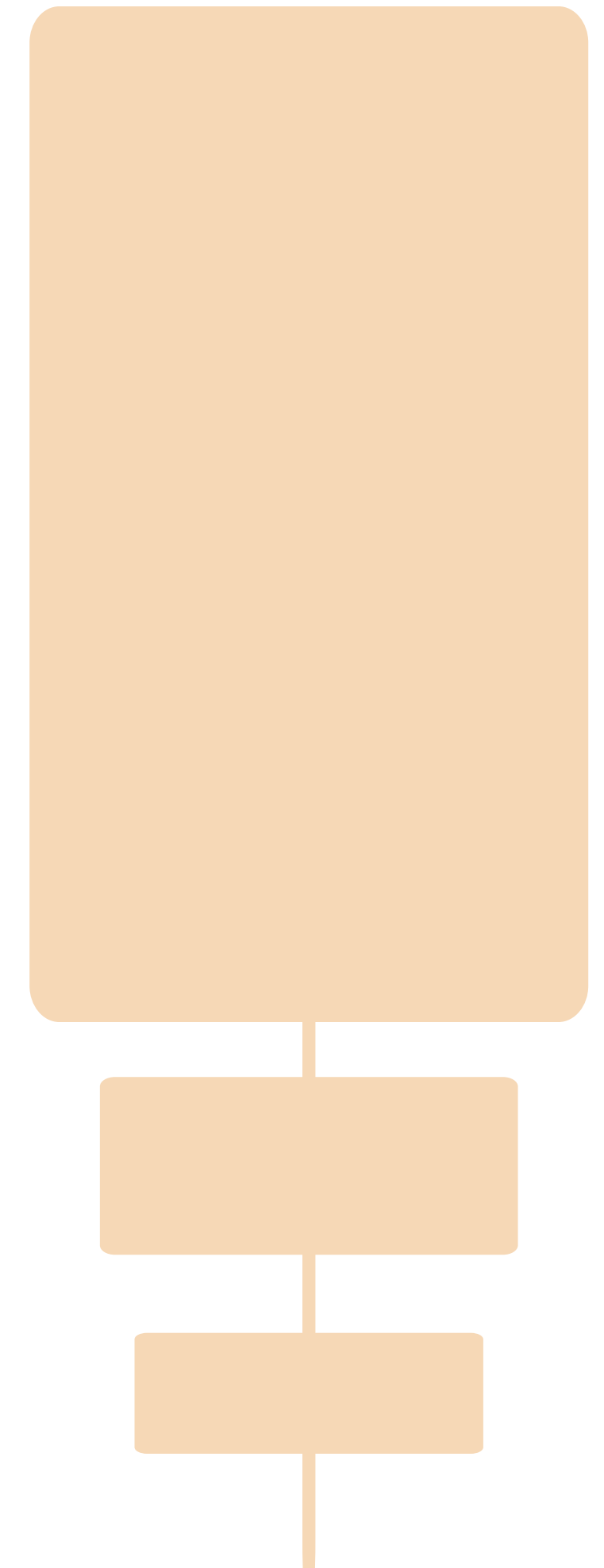
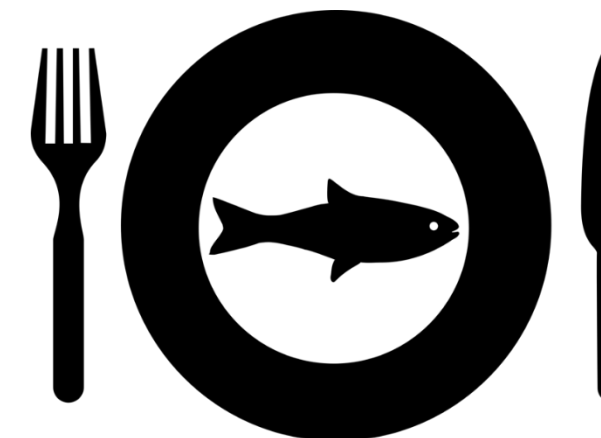
$$\text{สูตร 2} \quad \text{อัตรากำไรส่วนเกิน} = \frac{\text{กำไรส่วนเกินต่อหน่วย}}{\text{ราคาขายต่อหน่วย}} \times 100\%$$

จากตัวอย่างบริษัทปลาหู สามารถคำนวณหาอัตรากำไรส่วนเกินได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} 1) \quad \text{อัตรากำไรส่วนเกิน} &= \frac{100,000}{250,000} \times 100\% \\ &= 40\% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{หรือ 2)} \quad \text{อัตรากำไรส่วนเกิน} &= \frac{100}{250} \times 100\% \\ &= 40\% \end{aligned}$$

4. จุดคุ้มทุน

จุดคุ้มทุน (Break-even Point) หมายถึง จุดที่ยอดขายรวมเท่ากับต้นทุนรวม นั่นคือ จุดที่ไม่มีกำไรหรือขาดทุน หรือกำไรเท่ากับศูนย์ ซึ่งเป็นจุดที่มีความสำคัญต่อธุรกิจ คือ หากเลยจุดนี้ขึ้นไปจะเกิดผลกำไร หากยังไม่ถึงจะเกิดผลขาดทุน

การวิเคราะห์หาจุดคุ้มทุน (Break-even Point Analysis) ต้องประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 5 ประการ คือ

- 1) ราคาขายต่อหน่วย
- 2) ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย
- 3) จำนวนสินค้าที่ขาย
- 4) ต้นทุนคงที่รวม
- 5) จำนวนรวมของสินค้าแต่ละชนิดที่ขาย

การคำนวณหาจุดคุ้มทุน สามารถทำได้ 2 วิธี คือ

1) ใช้สมการ ขาย = ต้นทุนคงที่ + ต้นทุนผันแปร

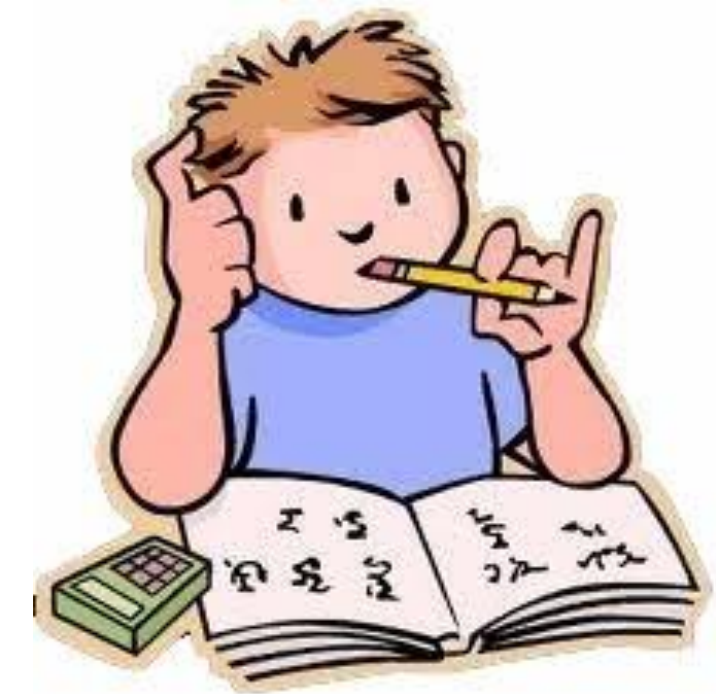
สูตร $Px = FC + Vx$

P = ราคาขายต่อหน่วย

x = จำนวนหน่วยที่ขาย

FC = ต้นทุนคงที่รวม

Vx = ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย

ตัวอย่าง บริษัท ปลานิล จำกัด มียอดขาย 1,000 หน่วย ราคาขายหน่วยละ 250 บาท ต้นทุนผันแปรต่อหน่วยเท่ากับ 150 บาท และมีต้นทุนคงที่รวม 80,000 บาท จุดคุ้มทุนมีจำนวนเท่าใด

$$\text{สูตร } Px = FC + Vx$$

$$250x = 80,000 + 150x$$

$$100x = 80,000$$

$$x = 800$$

$$\therefore \text{จุดคุ้มทุน} = 800 \text{ หน่วย}$$

$$\text{หรือ} = 800 \times 250 = 200,000 \text{ บาท}$$

2) ใช้สูตร

(1) คำนวณหาจุดคุ้มทุนเป็นจำนวนหน่วย

$$\text{จุดคุ้มทุน} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่รวม}}{\text{ราคาขายต่อหน่วย} - \text{ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย}}$$

$$\text{หรือ} \quad \text{จุดคุ้มทุน} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่รวม}}{\text{กำไรส่วนเกินต่อหน่วย}}$$

จากตัวอย่าง สามารถคำนวณหาจุดคุ้มทุนได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{จุดคุ้มทุน} &= \frac{80,000}{250 - 150} = \frac{80,000}{100} \\ &= 800 \text{ หน่วย}\end{aligned}$$

(2) คำนวณหาจุดคุ้มทุนเป็นจำนวนเงิน

$$\begin{aligned}\text{จุดคุ้มทุน} &= \frac{\text{ต้นทุนคงที่รวม}}{\text{กำไรส่วนเกินต่อหน่วย}} \\ \text{อัตรากำไรส่วนเกิน} &= \frac{\text{กำไรส่วนเกินต่อหน่วย}}{\text{ราคาขายต่อหน่วย}} \times 100\% \\ &= \frac{250 - 150}{250} \times 100\% = 40\% \\ \therefore \text{จุดคุ้มทุน} &= \frac{80,000}{40\%} = 200,000 \text{ บาท}\end{aligned}$$

การวางแผนกำไรตามที่ต้องการ ใช้สูตรจุดคุ้มทุนมาประยุกต์ใช้ ดังนี้

$$\text{จำนวนหน่วยที่ขาย} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่รวม} + \text{กำไรสุทธิก่อนหักภาษี}}{\text{กำไรส่วนเกินต่อหน่วย}}$$

ตัวอย่าง หากกิจการต้องการกำไร 50,000 บาท กิจการจะต้องขายสินค้า กี่หน่วย จึงจะได้กำไรที่ต้องการ

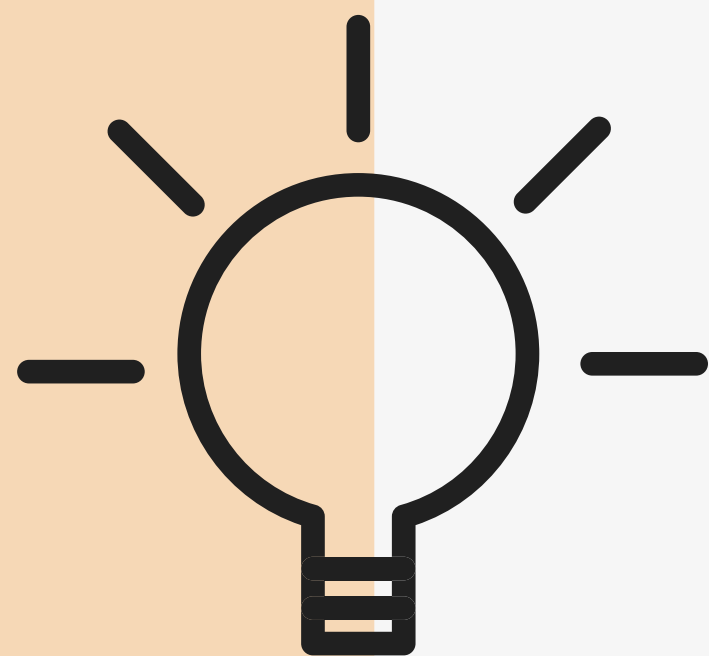
$$\begin{aligned}\text{จำนวนหน่วยที่ขาย} &= \frac{\text{ต้นทุนคงที่รวม} + \text{กำไรสุทธิก่อนหักภาษี}}{\text{กำไรส่วนเกินต่อหน่วย}} \\ &= \frac{80,000 + 50,000}{250 - 150} = \frac{130,000}{100} \\ &= 1,300 \text{ หน่วย}\end{aligned}$$

ตัวอย่าง กำไรที่ต้องการ หมายถึง กำไรสุทธิก่อนหักภาษี หากกิจการต้องการกำไรสุทธิหลังหักภาษี สูตรการคำนวณจะเป็น ดังนี้

$$\text{จำนวนหน่วยที่ขาย} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่รวม} + \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{(1 - \text{อัตราภาษี})}}{\text{กำไรส่วนเกินต่อหน่วย}}$$

ตัวอย่าง หากบริษัทต้องเสียภาษีเงินได้ 20% บริษัทต้องขายจำนวนกี่หน่วย จึงจะได้กำไรสุทธิหลังหักภาษี 60,000 บาท

$$\begin{aligned}\text{จำนวนหน่วยที่ขาย} &= \frac{\text{ต้นทุนคงที่รวม} + \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{(1 - \text{อัตราภาษี})}}{\text{กำไรส่วนเกินต่อหน่วย}} \\ &= \frac{80,000 + \frac{60,000}{(1 - 0.2)}}{250 - 150} = \frac{80,000 + 75,000}{100} \\ &= 1,550 \text{ หน่วย}\end{aligned}$$

ช่วงถาม - ตอบ

